

„Rodzina na kartach lektur szkolnych”

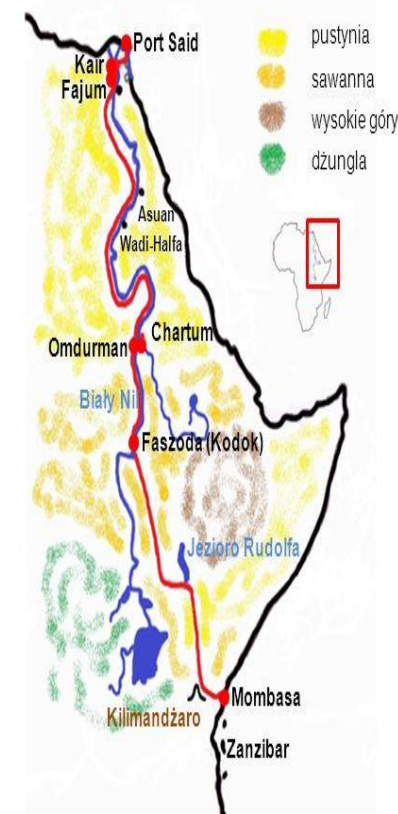
Zuzanna Kosztowna SP 101 kl.8a

Henryk Sienkiewicz

„**W pustyni i w puszczy**”

- **Akcja** utworu toczy się w latach 1884 (kilka dni przed świętami Bożego Narodzenia) – 1885 (powstanie sudańskie pod dowództwem Mahdiego), w Afryce. Bohaterowie początkowo przebywają w Port-Said, następnie święta Bożego Narodzenia spędzają w Medinet. W okolicach tej miejscowości zwiedzają ruiny starożytnego miasta Krakodilopaus, piramidy Kanara i szczątki labiryntu oraz okolice jeziora Karoun.
- Porwanie Stasia i Nel następuje w miejscowości Gharak. Następnie wraz z Beduinami dzieci przez pustynię docierają do Chartum oraz Omdurmanu, gdzie spotykają Mahdiego. Kolejnym etapem podróży jest Faszoda. Stamtąd wyruszają na poszukiwania Smaina. Staś i Nel przemierzają Pustynię Libijską i Saharę. Podczas przeprawy Staś zabija lwa oraz porywaczy i zaczyna wraz z Nel, Kalim i Meą niebezpieczną wędrówkę przez afrykańską puszcę. Osiedlają się w baobabie nazwanym Krakowem, następnie wędrują do wioski na górze Lindego i przemierzają kraj, odwiedzając kolejne siedziby plemion murzyńskich, aż docierają do terenów zamieszkiwanych przez naród Wa-himów. Stamtąd udają się przez pustynię w stronę Oceanu Indyjskiego. Znajomych oficerów spotykają w pobliżu szczytu wygasłego wulkanu Kilimandżaro. Ojców dzieci spotykają po długiej rozłące w Mombasie.

Trasa podróży

Staś Tarkowski i Nel Rawlinson wyruszyli z Port Saidu przed Bożym Narodzeniem 1884 roku.

Do podnóża góry Kilimandżaro dotarli po czerwcu 1885 roku.

Droga, którą przebyli Staś i Nel wiodła przez obecnie istniejące państwa:

- ❖ Egipt,
- ❖ Sudan,
- ❖ Kenia,
- ❖ Tanzania,
- ❖ Kenia.

- **Staś Tarkowski.** Syn starszego inżyniera zatrudnionego przy rewizji robót przy wale i pogłębianiu łożyska Kanału Sueskiego .Staś to piękna i szlachetna postać. Poznajemy go, gdy ma czternaście lat. Jednak już wcześniej. wyróżniał się swoim wyglądem i sprawnością. „Staś wyższy był i silniejszy, niż bywają chłopcy w jego wieku, a dość mu było spojrzeć w oczy, by odgadnąć, że w razie jakiego wypadku prędzej zgrzeszy zbyt wielką zuchwałością niż bojaźnią”. W czternastym roku życia był jednym z najlepszych pływaków w Port-Saidzie, co nie mało znaczyło, albowiem Arabowie i Murzyni pływają jak ryby. Strzelając z karabinków małego kalibru – i tylko kulami, do dzikich kaczek i do egipskich gęsi, wyrobił sobie niechybną rękę i oko. Jego blond włosy i niebieskie oczy dopełniały wizerunku sprawnego i bystrego chłopca. Młody Tarkowski jest wspaniałym synem i oddanym przyjacielem. Można mu zaufać i czuć się przy nim bezpiecznie. Jest dzielny i mądry. Staś odziedziczył po ojcu odwagę i zaradność. Był także chłopcem bardzo odpowiedzialnym. Nie załamywał się w trudnych sytuacjach. Wiele razy dowiódł, że stać go na prawdziwe bohaterstwo: opiekował się Nel jak dorosły mężczyzna, podczas wędrówki podejmował mądre i dojrzałe decyzje. W czasie audiencji u Mahdiego nie wyrzekł się swojej wiary, zachował się z wielką godnością, czym zadziwił wszystkich obecnych. Udowodnił, że jest Polakiem i chrześcijaninem. W trakcie podróży przez puszcze Staś niespodziewanie stanął przed bardzo trudną decyzją. Po zabiciu lwa chłopiec zabił eskortujących ich Beduinów. Był przekonany, że nie ma innej drogi ocalenia, mimo to bardzo przeżył ten czyn. Miał silne wyrzuty sumienia, dopiero ojciec rozwiał jego wątpliwości. Wobec Nel Staś był niezwykle troskliwy i opiekuńczy. Poświęcał się dla jej dobra. W Omdurmanie głodował, aby Nel miała co jeść. Tuż przed nadejściem pomocy oddał przyjaciółce ostatnie krople życiodajnej wody. Gotów był umrzeć, by tylko Nel przeżyła.

- **Nel Rawilson**, podczas akcji powieści ma osiem lat i mieszka w Port-Saidzie. Jest rodowitą Angielką, ma tylko ojca, gdyż jej matka zmarła, gdy Nel była jeszcze bardzo mała. Wyznaje wiarę chrześcijańską. Nel, często była porównywana z twarzy do anioła, gdyż była bardzo urodziwa. Miała zielone oczy, była dość wysoka jak na swój wiek, miała brązową, rozwichrzoną czuprynę. Była czarującą dziewczynką o nienagannych manierach, z natury bardzo ufna i trochę lekkomyślna. Zbyt szybko podejmowała niektóre decyzje. Była niezwykle delikatną dziewczynką, podatną na wszelkie choroby, bardzo trudno znosiła trudy podróży. Była bardzo wrażliwa na ludzką niedolę. Otwarta i serdeczna - podbijała serca wielu ludzi. Nie wywyższała się np. w stosunku do Kalego i Mei, tylko dlatego, że oni byli niewolnikami, wręcz przeciwnie serdecznie im współczuła. Dawała szansę wszystkim nowo poznanym ludziom, niezależnie od religii, wyglądu, czy pochodzenia. Krótko mówiąc była bardzo sympatyczną, miłą i uczynną dziewczynką. Była niezbyt odważna, za to pewna siebie, prawie zawsze potrafiła uzyskać to, na co miała ochotę, np. przekonała Stasia, żeby nie zabijał słonia itp. Była bardzo pracowita, gdy miała jakieś zajęcie angażowała się w nie całym sercem np. w robienie latawców. Bardzo lubiła podziwiać przyrodę. Często wraz ze Stasiem, obserwowała, życie afrykańskich ptaków. Podczas podróży miała mnóstwo okazji, żeby napatrzeć się na przyrodę i w pełni z tego skorzystała Często, prosiła Stasia, żeby jej opisywał gatunki roślin i wspólnie je oglądali.

- **Władysław Tarkowski** - Ojciec Stasia, Polak. Brał udział w powstaniu styczniowym w 1863 r. Został wówczas ranny. Za patriotyczną postawę i walkę Tarkowski został zesłany na Syberię, ale zdołał uciec i przedostać się za granicę. Był doskonałym fachowcem i jego pracę przy budowie Kanału Sueskiego wysoko ceniono.
- **Pan Rawlison** - Ojciec Nel, Anglik. Był jednym z dyrektorów kompanii Kanału Sueskiego, czyli spółki akcyjnej zajmującej się budową i modernizacją kanału. Rawlison to serdeczny przyjaciel Władysława Tarkowskiego.
- **Kali i Mea** - para młodych Murzynów, których Staś uwolnił. Razem przemierzają afrykańskie przestrzenie, są wiernymi przyjaciółmi i towarzyszami niedoli dzieci.

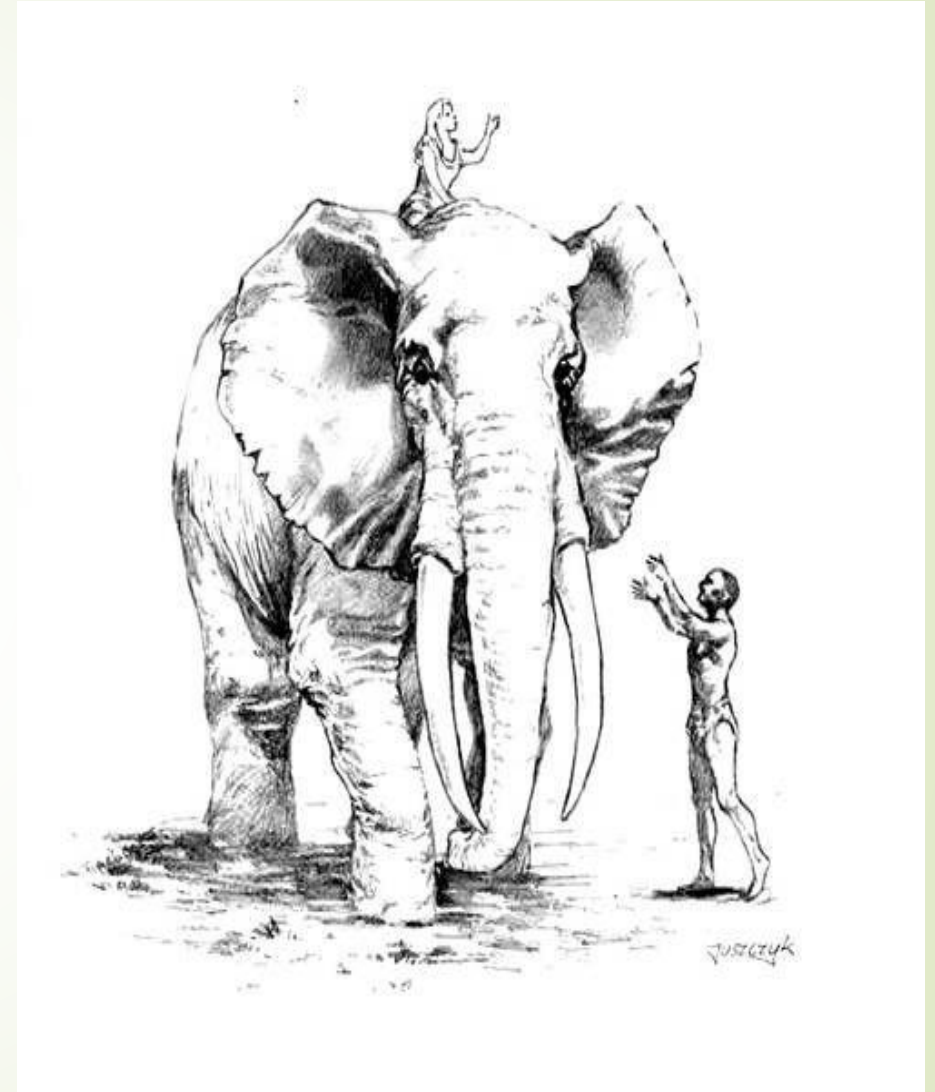
W powieści Sienkiewicza „W pustyni i w puszczy” spotykamy dwóch samotnie wychowujących swoje dzieci ojców. Mimo, iż rodziny te były niepełne, Ojcowie wychowywali swoje dzieci wpajając im swoje ideały.

Władysław Tarkowski przekazał Stasiowi odwagę, głęboką miłość do ojczyzny i wiary. Co młody Tarkowski miał okazję niejednokrotnie udowadniać, czym wzbudzał podziw i szacunek nawet u swoich przeciwników (Mahdi).

Pan Rawlison wychował małą Nel (oczywiście przy pomocy guwernantek) na wzór małej angielskiej damy, posiadała nienaganne maniery, urok osobisty i wdzięk.

Ojcowie dzieci poruszyli niebo i ziemię aby znaleźć swoje dzieci.

Dzieci obu inżynierów w czasie swojej tułaczki przez Afrykę żyły ze sobą jak najlepsze rodzeństwo. Staś troszczył się, opiekował i ochraniał młodszą „Siostrę”. Oddawał Nel zarówno resztki jedzenia jak i ostatnie krople życiodajnej wody. Gotów był umrzeć, by tylko Nel przeżyła. Jak dowiadujemy się z epilogu po ukończeniu szkół i wejściu w dorosłość Staś i Nel pobrali się i zostali rodziną. Powrócili do miejsc w Afryce gdzie przeżyli swoje przygody. Na koniec osiedli w Polsce razem z ojcem Stasia.

“

Za uwagę dziękuje

”

Zuzanna Kosztowna

SP101 kl. 8a